

A. Κείμενο: Ισοκράτης, προς Καλλίμαχο, 47 – 49

Ὅς δέκα μὲν ἔτη συνεχῶς ὑμῖν Λακεδαιμονίων πολεμησάντων οὐδὲ μίαν παρέσχεν αὐτὸν ἡμέραν τάξαι τοῖς στρατηγοῖς, ἀλλ' ἐκείνον μὲν τὸν χρόνον διετέλεσεν ἀποδιδράσκων καὶ τὴν οὐσίαν ἀποκρυπτόμενος, ἐπειδὴ δὲ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, τηνικαῦτα κατέπλευσεν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ φησὶ μὲν εἶναι δημοτικός, τοσοῦτ' ὃν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπεθύμει μετασχεῖν ἐκείνης τῆς πολιτείας, ὥστ' οὐδ' εἰ κακῶς ἔπαθεν, ἠξίωσεν ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἠρέϊτο μετὰ τῶν ἡμαρτηκότων εἰς αὐτὸν πολιορκεῖσθαι μᾶλλον ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν συνηδικημένων πολιτεύεσθαι.

B. Παρατηρήσεις

1. Να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου.

(Μονάδες 30)

2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

α. *ἔτη*: Η δοτική ενικού αριθμού.

β. *ὑμῖν*: Ο ίδιος τύπος στο γ' πρόσωπο.

γ. *αὐτόν*: Ο ίδιος τύπος στο α' πρόσωπο.

δ. *παρέσχεν*: Το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή.

ε. *ἀποδιδράσκων*: Το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής του αορίστου β'.

στ. *κατέστησαν*: Το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής στον ίδιο χρόνο.

ζ. *τὴν πόλιν*: Η δοτική πληθυντικού αριθμού.

η. *μᾶλλον*: Ο θετικός βαθμός.

θ. *ἠξίωσεν*: Το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή.

ι. *ἠρέϊτο*: Ο ίδιος τύπος στον αόριστο.

(Μονάδες 10)

3. α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

τάξαι, ἀποκρυπτόμενος, δημοτικός, τῶν ἄλλων, τῆς πολιτείας, πολιτεύεσθαι.

(Μονάδες 6)

β. i. Να σημειωθεί το είδος της πρότασης: *ἐπειδὴ δὲ οἱ τριάκοντα κατέστησαν.*

(Μονάδα 1)

ii. Να συμπτυχθεί η παραπάνω πρόταση σε μετοχή.

(Μονάδες 3)

Γ. Απαντήσεις

1. Αυτός¹ (ο Καλλίμαχος) πράγματι, μολονότι οι Λακεδαιμόνιοι πολέμησαν εναντίον σας επί δέκα χρόνια συνεχώς, ούτε μια μέρα δεν παρουσιάστηκε στους στρατηγούς, για να τον κατατάξουν, αλλά εκείνη την περίοδο συνεχώς² δραπέτευε και έκρυβε την παρουσία του, όταν όμως εγκαταστάθηκαν οι τριάκοντα τύραννοι, τότε αποβιβάστηκε στην πόλη. Και ισχυρίζεται βέβαια ότι είναι δημοκρατικός, τόσο περισσότερο όμως από τους άλλους επιθυμούσε να μετάσχει σ' εκείνη την κυβέρνηση, ώστε κι αν υποθέσουμε ότι είχε κακοπάθει, δε³ θεώρησε σωστό να φύγει, αντίθετα προτιμούσε περισσότερο να πολιορκείται μαζί μ' αυτούς που τον είχαν αδικήσει⁴ παρά να ζει ως πολίτης μαζί με σας που είχατε υποστεί τα ίδια αδικήματα.

2. α. ἔτει. β. σφίσι(ν). γ. ἔμαντόν. δ. παράσχεσ. ε. ἀποδραΐη. στ. κατάστηθι. ζ. ταῖς πόλεσι(ν). η. μάλα. θ. ἀξιοῦν. ι. εἴλετο.

Σημείωση: Για τον ορθό τονισμό των λέξεων σφίσι(ν), παράσχεσ, κατά-στηθι, ἀξιοῦν βλ. Παναγιώτης Γραμμένος, *Λυσία Ὑπέρ Μαντιθέου*, β' Γενικού Λυκείου, Ομάδα Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών, Εκδόσεις Πατάκη, 2016, σελ. 246.1, 163.5 και 6, 252, Ζ.1.

3.α.

- *τάξαι*: Απαρέμφατο του σκοπού· εξαρτάται από το *παρέσχεν*.
- *ἀποκρυστόμενος*: Κατηγορηματική μετοχή· εξαρτάται από το *διετέλεσεν* και αναφέρεται ως κατηγορούμενο στο υποκείμενο ὄς του *διετέλεσεν*.
- *δημοτικός*: Κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο οὗτος του συνδετικού απαρεμφάτου *εἶναι*.
- *τῶν ἄλλων*: Γενική συγκριτική (β' ὀρος της σύγκρισης)· εξαρτάται από το *μᾶλλον*, που είναι επίρρημα συγκριτικού βαθμού.
- *τῆς πολιτείας*: Αντικείμενο στο *μετασχεῖν*.
- *πολιτεύεσθαι*: Αντικείμενο στο *ἡρεῖτο*, τελικό απαρέμφατο και β' ὀρος της σύγκρισης που εξαρτάται από το *μᾶλλον* (το δεύτερο).

β. i. Η πρόταση ἐπειδὴ δὲ οἱ τριάκοντα κατέστησαν είναι δευτερεύουσα χρονική επιρρηματική.

ii. τῶν τριάκοντα δὲ καταστάντων (γενική απόλυτη).

Διευκρινίσεις:

1η. Η μετοχή *καταστάντων* τέθηκε σε γενική απόλυτη, επειδή το υποκείμενό της (τῶν τριάκοντα) δεν έχει καμιά άλλη συντακτική θέση μέσα στην πρόταση.

2η. Το *κατέστησαν* είναι αόριστος β' εδώ, γιατί έχει μεσοπαθητική διάθεση. Αν ήταν ενεργητικός αόριστος α', θα είχε ενεργητική σημασία και θα συνοδευόταν από αντικείμενο.

¹ Η αναφορική αντωνυμία ὄς, ἡ, ὅ, όταν βρίσκεται στην αρχή περιόδου ή ημιπεριόδου και αναφέρεται στα προηγούμενα, εισάγει κύρια πρόταση και ισοδυναμεί με τη δεικτική αντωνυμία οὗτος, αὕτη, τοῦτο και έναν παρατακτικό σύνδεσμο: δέ, γάρ, οὖν.

² *διατελῶ* + κατηγορηματική μετοχή (= συνεχώς + ρήμα).

³ Συσχετίσαμε στη μετάφραση την ἄρνηση οὐδ' με το ἡξίωσεν.

⁴ Η φράση *μετὰ τῶν ἡμαρτηκῶτων εἰς αὐτόν* λέγεται ειρωνικά, δεδομένου ότι ο κατηγορος δεν πιστεύει ότι οι τριάκοντα είχαν αδικήσει τον Καλλίμαχο, ο οποίος κατά την άποψή του υπήρξε συνεργάτης τους και γι αυτό τον κατηγορεί.